

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

[Alkalmazott védőoltások és oltási rend Romániában](#)

[Meningococcus mekkai zarándokok között](#)

[Fertőző betegségek adatai](#)

Aerobiológiai jelentés

(lásd: www.antsz.hu/oki/nekap/pollen)

[Impresszum](#)

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

ALKALMAZOTT VÉDŐOLTÁSOK ÉS OLTÁSI REND ROMÁNIÁBAN

1990 óta a román Egészségügyi Minisztérium Betegségmegelőző osztályának egyik fontos törekvése az oltási rendszer minőségi javítása, a hőstabil és kombinált oltóanyagok bevezetése, az oltási kontraindikációk szűkítése, a hűtlánc jelentőségének tudatosítása, tökéletesítése és monitorozása, valamint egy megfelelően komputerezált információs rendszer kifejlesztése.

Míg 1990-ig kizárólag a bukaresti Cantacuzino Intézet által gyártott oltóanyagokkal történtek a védőoltások, 1990-től fokozatosan bevezetésre kerültek a multinacionális cégek oltóanyagai is.

Pasteur-Mérieux által gyártott

DTCOQ (DPT: 3 éves korig)

DTVAX (DT: 3-14 éves korig)

TETRACOQ (DTP+IPV: állami gondozottak oltására alkalmazzák)

EUVAX- B (HBV)

ROUVAX (Morbilli) - kampányoltás

SmithKline Beecham által gyártott

ENGERIX-B (HBV)

TRITANRIX (DTP + Engerix B)

EULARIX (Morbilli + Rubeola) - kampányoltás

Chiron által gyártott Sabin cseppek

Az életkorhoz kötött kötelező védőoltások rendje 1995-től a Nemzeti Immunizációs Program szerint alakul, mely biztosítja a rendszeres és tömeges oltások révén a tuberculosis, a hepatitis B, a diphtheria, a tetanus, a pertussis, a poliomyelitis, valamint a kanyaró elleni védelmet. Az életkorhoz kötött védőoltások Romániában kötelezőek, térítésmentesek és a 7. életévig folyamatos oltási rendszerben valósulnak meg.

Oltási naptár (Románia)

Ajánlott életkor	Védőoltás	Megjegyzés
0-7. nap	BCG, Hepatitis B	szülészetén
2. hónap	DPT, OPV, Hepatitis B	egyidejűleg
4. hónap	DPT, OPV	egyidejűleg
6. hónap	DPT, OPV, Hepatitis B	egyidejűleg
9-11. hónap	Kanyaró	
12. hónap	DPT, OPV	egyidejűleg
30-35. hónap	DPT	
7. életév (ált. iskola I. o.)	DT, Kanyaró	kampányoltás
9. életév (ált. iskola III. o.)	OPV, Hepatitis B	kampányoltás
14. életév (ált. isk. VIII. o.)	DT, BCG	kampányoltás

BCG: 0-7 napos korban, általános iskola VIII. osztályában

DTP: 2, 4, 6, 12 hónapos korban; 2,5-3. életévben

OPV: (VPOT- vaccin polio oral trivalent) 2, 4, 6, 12 hónapos korban, általános iskola III. osztályában

Hepatitis B: - születéskor, 2, 6 hónapos korban

1999-től kiterjesztették a védőoltást, a 0, 1, 6 hónapos séma szerint oltanak az általános iskola III. osztályában és az egészségügyi képesítést adó oktatási intézmények első évfolyamán.

1996-tól lehetővé vált az egészségügyi dolgozók hepatitis B elleni védőoltása.

Kanyaró: (VAR - Vaccin antirugeolic):

a 9. hónapjukat betöltött csecsemőket részesítik védőoltásban

1994-től oltanak az általános iskola I. osztályában

DT: - általános iskola I., majd VIII. osztályában

Megjegyzés: A terhesség 31-32. hetében azokat a gravidákat, akik az elmúlt tíz évben nem kaptak védőoltást, illetve ezt hitelt érdemlően nem tudják igazolni, dT emlékeztető védőoltásban részesítik.

A kampányoltások iskolai osztályokra és nem a tanulói életkorra vonatkoznak.

Az oltások közötti intervallumok megegyeznek a magyar ajánlásokkal.

A program rugalmas, a későbbiekben bővíthető a Haemophilus influenzae B és a rubeola elleni védőoltással. Ennek értelmében az első lépések már megtörténtek.

1998/99-ben "catch-up" típusú kampány keretében kanyaró/rubeola ellen oltottak/újraoltottak: a járványügyi hálózat munkatársai és az alapellátás egészségügyi személyzete házról-házra járva összeírta a 7-18 éves korúakat. Ezután összevetve az oltási nyilvántartásokat a lakóhely szerinti névsorral, kijelölték azokat a fiatalokat, akik nem rendelkeztek két kanyaró elleni oltással

(függetlenül attól, hogy előzetesen átestek-e a betegségen). Az iskolába járó oltandókat az oktatási intézményekben oltották be, a be nem iskolázottak számára oltóközpontokat jelöltek ki és vakcinázásukat ott végezték el. A fent leírt kampány keretében a 15-18 éves lányokat bivalens oltóanyaggal oltották, mely a kanyaró mellett rubeola elleni védelmet is biztosít. E kampány után a csak egy oltásban részesültek egy hónapos időközzel második oltásukat is megkapták. A kampány második szakaszában a 19-29 éves főiskolai hallgatóknak részesültek kanyaró- és rubeola elleni védőoltásban.

Használt oltóanyagok:

Cantacuzino Intézet által gyártott kanyaró elleni oltóanyag

Pasteur Mérieux által gyártott monovalens Rouvax vakcina (kanyaró)

SKB által gyártott bivalens Eolarix vakcina (kanyaró/rubeola)

Oltási nyilvántartások

A nyilvántartás alapja a gyermek egészségügyi törzslapja. Ennek alapján vezetik a többi nyilvántartást: védőoltási regiszter, gyermekegészségügyi kiskönyv, oltási értesítő és a havi jelentések.

Csak orvos által aláírt és orvosi pecséttel ellátott dokumentációk fogadhatók el hitelesnek.

Az egészségügyi alapellátás átalakítása, a háziorvosi ellátás privatizációja következményeként a védőoltások kivitelezése nehézségekbe ütközött, ennek ellenére magas átoltottságot sikerült elérni. A morbiditási és a mortalitási mutatók a védőoltással megelőzhető fertőző betegségeket illetően erőteljesen csökkentek.

A célpopuláció átoltottsága (%)

Antigén	Oltás éve				
	1995	1996	1997	1998	1999
BCG	100	100	98	100	100
Polio (Pol 3)	94	97	97	97	98
DTP 3	98	98	97	97	97
Hepatitis B 3		99	99	99	99
Morbilli	93	94	97	97	98

Forrás: Programul National de Imunizari (Nemzeti Immunizációs Program)
<http://www.who.int/vaccines>
 Demográfiai évkönyv 2000
 Czumbel Ida („Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ)
 Az alkalmazott védőoltások és oltási rend Romániában c. előadás
 (VII. Országos Védőoltási Konferencia, Budapest)

Szerkesztőségi megjegyzés: 1994-1999. között a Magyarországra érkezett mintegy 100 000 bevándorló 34%-a Romániából származott. Tekintettel arra, hogy a Romániából bevándorlók 12%-a 0-14 éves gyermek (kb. 900 gyermek/év), továbbá az ideiglenesen hosszabb ideig Magyarországon tartózkodó 0-14 évesek száma sem elhanyagolható, ezért jelentős azon gyermekek aránya, akiket érint a román és magyar védőoltási rendszer közötti eltérés. Ezen gyermekeket be kell léptetni a hazai védőoltási rendbe, és a 18/1998. (VI. 3.) NM rendelet 5. §-a alapján életkoruknak megfelelően térítésmentesen védőoltásban kell részesíteni őket. A háziorvosnak ellenőriznie kell az életkor szerint esedékessé vált oltások megtörténtét, a hiányzó oltásokat pedig a Védőoltási Módszertani Levélben előírtak szerint pótolni köteles.

Fentiek indokolták a Romániában érvényes védőoltási rendszer részletesebb ismertetését, valamint az alkalmazott oltóanyagokra és az oltások dokumentálására vonatkozó tájékoztatást.

A 2001-ES MEKKAI ZARÁNDOKLATTAL ÖSSZEFÜGGŐ, W135 SZEROC SOPORTÚ MENINGOCOCCUS OKOZTA MEGBETEGEDÉSEK HALMOZÓDÁSA

Angliában és Walesben 2001. április 5-ig 15 olyan meningococcus megbetegedést – köztük öt halálesetet – regisztráltak, amelyek a 2001. évi mekkai zarándoklattal (hadzs) hozhatók összefüggésbe. Nyolc esetben a **W135:2a:P1.2,1.5 antigénképletű Neisseria meningitidis** kóroki szerepét igazolták. A kitenyésztett törzsek genetikai tulajdonságaikat tekintve nem mutattak eltérést a 2000. évi zarándoklattal kapcsolatos megbetegedések során izolált törzsektől. Ezévből kilenc esetben zarándokok betegedtek meg, hatan pedig a zarándokokkal történt kontaktust követően. További négy, a W135 szerocsoportú meningococcus okozta esetet (közülük egy halálos kimenetelűt) is felderítettek, de a zarándoklattal való összefüggésük még nem tisztázott.

A W135 szerocsoportú kórokozó által 2001-ben okozott megbetegedéseknek a zarándoklat kezdetén regisztrált száma a 2000. évi zarándoklatot követő járványhoz hasonlóan alakult: míg 2001-ben a zarándoklat első három hetében 14 eset, 2000 azonos időszakában 18 megbetegedés fordult elő.

Szaúd-Arábiából is jelentettek a 2001. évi zarándoklattal összefüggő meningococcus megbetegedéseket [2001. március 22-ig 109, többségében W135 szerocsoportú esetet (WHO nem közölt adatok)], de a 2000. évtől eltérően Nagy-Britannián kívül más európai országban csak két esetet regisztráltak.

A **W135 szerocsoportú N.meningitidis** okozta 2000. évi járvány után Nagy-Britanniában a 2001-es mekkai zarándoklatra utazók számára az A, C, Y és W135 szerocsoportú kórokozó ellen védő kvadrivalens vakcinát ajánlottak. Ennek ellenére a zarándokok kvadrivalens vakcinával való átoltottságának becsült aránya 50% alatt maradt (a forgalmazott adagszám és a zarándokok becsült számának aránya). Sem a kilenc megbetegedett zarándok, sem a zarándokok beteg kontaktjai - akiknek oltási státusza ismert - nem kaptak kvadrivalens vakcinát.

A 2000. évi járvány alapján a következő hetekben a **W135 szerocsoportú N.meningitidis** által okozott és ismertté vált megbetegedések számának emelkedése várható egyrészt a zarándokokkal érintkezők között, másrészt - bár korlátozott mértékben, de - ezt követően azoknál is, akik nem állnak szoros kapcsolatban a zarándoklattal.

Mivel az idén változott a mekkai zarándoklatra vonatkozó oltási irányelv, a zarándokok, valamint a zarándokok kontaktjainak oltási státusza kiemelt jelentőségű. Az Európai Unió országaiban gyorsjelentő rendszer működik a **W135 szerocsoportú N.meningitidis** megbetegedések előfordulásának monitorozására.

Forrás: www.eurosurv.org

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2001. április 23 - 29. közötti** időszakban a rendszeresen nagyobb számban előforduló heveny fertőző betegségek közül lényegesen több esetet regisztráltak, mint az előző héten. A bejelentések számának ilyen mértékű emelkedése azzal magyarázható, hogy a 17. héten lényegesen több bejelentett fertőző beteg adatait rögzítették, mint az előző, kevesebb munkanapból álló héten.

Az **enterális úton terjedő fertőző betegségek** járványügyi helyzetét kedvezőtlenül befolyásolta, hogy ezen a héten két, egyelőre ismeretlen etiológiájú, több mint 100 megbetegedéssel járó gastroenteritis járvány fordult elő.

Hajmáskéren (Veszprém megye), az óvodában (gondozottak száma: 102 fő), és a 254 fős általános iskolában április 24-27. között 35 óvodás és 66 iskolás, valamint egy felnőtt, összesen 102 fő betegedett meg többszöri hányás, néhány esetben hasmenés, hőemelkedés, láz tüneteivel. A betegek általában egy nap alatt panaszmentessé váltak. A betegek székletének és az ételminták bakteriológiai vizsgálata ezideig negatív eredménnyel járt, az etiológia tisztázására irányuló virológiai vizsgálatok folyamatban vannak.

Budapest XIV. kerületében, a Vakok Általános Iskolájában és Nevelőotthonában a 250 gyermek és 150 dolgozó közül április 26-án este - 27-én reggel 109 gondozottnál és 10 dolgozónál jelentkezett hasmenés, egy-egy esetben hányás. A megbetegedések enyhe lefolyásúak voltak, kórházba senki sem került. Kilenc beteg székletbakteriológiai vizsgálatának eredménye negatívnak bizonyult, a virológiai vizsgálatok megkezdődtek. A megbetegedések minden bentlakó csoportot és a bejárókat is érintették. Azok között, akik az étkezést nem vették igénybe, nem fordult elő megbetegedés.

Mint arról a 15. heti jelentésben beszámoltunk, egy **budapesti** szállodában megszállt 43 fős olasz turistacsoport hét tagja április 10-én **salmonellosisban** betegedett meg. A járványügyi vizsgálatok kezdetén nem sikerült feltárni a fertőzés forrását. Az elmúlt héten vált ismertté, hogy az olasz csoportnak szállást nyújtó hotel 85 fős konyhai személyzetéből április 6-9. között nyolc fő, 10-19. között további négy személy betegedett meg salmonellosisban. A 12 beteg dolgozó közül öt személy székletéből izoláltak **S.Enteritidist**. Az első járványügyi vizsgálat során a szálloda személyzete tagadta, hogy a dolgozók között hasmenéses megbetegedés előfordult volna.

A **virális hepatitisek** járványügyi helyzete az év első négy hónapjában és a 17. héten is igen kedvező volt: az 1-17. heti időszakban összegzett esetszám csak 40%-a az 1995-99. éveket jellemző szummációs mediánnak.

A **légúti terjedésű fertőző betegségek** csoportjában az év eleje óta nyilvántartásba vett **varicella** megbetegedések száma kismértékben meghaladta, a **scarlatina** eseteké csak 70%-a volt az előző évinek. A mononucleosis infectiosa járványügyi helyzete kedvezőtlenül alakult. A héten **morbillit** nem jelentettek, három **rubeola** megbetegedés [Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Tolna megye (2)] és hat **mumpsz** került a nyilvántartásba.

Az idegrendszeri fertőző betegségek közül hét **purulens meningitis**ről érkezett bejelentés. Az év eleje óta regisztrált gennyes meningitisek száma csak kétharmada volt az előző év azonos időszakában észleltnek. A **meningitis serosa** és az **encephalitis infectiosa** előfordulása az 1-17. héten gyakoribb volt, mint az 1995-99. években.

Az **egyéb zoonózisok** közül a **Lyme-kór** járványügyi helyzete kedvezőtlenebb volt, mint az elmúlt év hasonló időszakában, a **tularemia** epidemiológiai helyzete viszont lényegesen kedvezőbbben alakult.

17/2001.sz. heti jelentés (weekly report)

(2001.04.23 - 2001.04.29.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentaria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Parotitis epidemica	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta
Budapest	13	-	13	109	4	25	2	232	6	-
Baranya	9	2	10	15	-	11	1	39	4	-
Bács-Kiskun	5	-	6	26	-	10	1	103	3	1
Békés	5	-	6	34	2	10	-	109	1	1
Borsod-Abaúj-Zemplén	4	-	-	30	-	7	-	104	2	3
Csongrád	8	-	9	59	-	2	-	116	2	-
Fejér	-	-	4	37	1	3	-	71	-	-
Győr-Moson-Sopron	2	-	6	27	-	4	-	73	-	-
Hajdú-Bihar	17	-	7	4	1	-	1	20	3	-
Heves	3	-	4	60	-	2	-	127	2	-
Jász-Nagykun-Szolnok	3	-	-	48	-	2	-	61	3	-
Komárom-Esztergom	-	-	8	17	-	4	-	45	-	-
Nógrád	5	-	4	30	-	-	-	36	1	-
Pest	10	1	8	58	4	23	1	142	6	-
Somogy	5	-	6	39	-	16	-	97	4	1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	8	-	10	13	1	4	-	54	-	1
Tolna	1	-	3	9	-	-	-	51	2	-
Vas	-	-	3	78	-	1	-	30	-	-
Veszprém	7	-	7	133	-	10	-	146	1	-
Zala	5	-	5	41	2	4	-	69	1	-
Összesen (total)	110	3	119	867	15	138	6	1 725	40	7
Előző hét (previous week)	55	1	70	478	9	58	7	1 091	27	4

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

17/2001.sz. heti jelentés (weekly report)

(2001.04.23 - 2001.04.29.)

Betegség Disease	a 17. héten (week)			az 1 - 17. héten (week)		
	2001.04.23- 2001.04.29.	2000.04.24- 2000.04.30.	Medián 1995- 1999	2001.	2000.	Medián 1995- 1999
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	110	122	238	1 344	1 432	3 786
Dysenteria	3	3	14	78	146	316
Dyspepsia coli	1	-	5	35	36	55
Egyéb E. coli enteritis	1	2	*	35	38	*
Campylobacteriosis	119	94	*	1 640	1 727	*
Yersiniosis	6	1	*	57	22	*
Enteritis infectiosa	867	560	*	10 174	11 817	*
Hepatitis infectiosa	15	20	32	255	420	641
AIDS	-	-	1	6	2	12
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	1	*	3	5	*
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	-	-	-
Scarlatina	138	90	157	1 743	2 438	2 352
Morbilli	-	-	-	6	3	9
Rubeola	3	1	7	45	52	89
Parotitis epidemica	6	3	12	88	128	128
Varicella	1 725	1 136	*	20 431	19 865	*
Mononucleosis inf.	40	22	32	478	460	291
Legionellosis	1	-	*	33	2	*
Meningitis purulenta	7	2	*	114	167	*
Meningitis serosa	2	1	1	36	47	28
Encephalitis infectiosa	2	1	-	31	26	15
Lyme-kór	13	3	*	93	63	*
Listeriosis	-	-	*	2	-	*
Brucellosis	-	-	-	1	-	1
Leptospirosis	1	-	-	32	28	7
Tularemia	3	3	2	15	53	42
Tetanus	-	1	-	-	5	2
Virusos haemorrh. láz	-	-	*	2	4	*
Malaria*	-	1	-	3	4	1
Toxoplasmosis	-	6	4	81	91	121
Oedema malignum	1	-	*	15	12	*

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

[*] importált esetek (imported cases)

[**] nincs adat (no data available)

***Az Epidemiológiai Információs Hetilap (Epinfo) a
Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.***

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a Johan Béla Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az Epinfo minden héten pénteken kerül postázásra.

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64., Telefon: 215-8027, 476-1383, 476-1224
Telefax: 476-1223

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál arra hivatkozni kell.

mb. Országos Tisztifőorvos
Dr. Pintér Alán

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő:

Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Szerkesztők:

Dr. Csohán Ágnes
Dr. Krisztalovics Katalin
Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztők:

Lendvai Gyuláné
Kissné Sponga Zsuzsa

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X